Cancerformer

Magcancer - magsäckscancer

Magsäckscancer innebär att en cancertumör har börjat växa i magsäckens slemhinna. Det finns goda chanser att bli av med sjukdomen om den upptäcks tidigt. Om cancern har spridit sig och inte går att bli av med finns det behandlingar som gör att du mår bättre.

Magsäckscancer kallas också magcancer.

Den vanligaste typen av magsäckscancer kallas adenocarcinom. Då har en cancertumör bildats i magsäckens slemhinna.

Ungefär 500 personer om året får magsäckscancer i Sverige.

Sjukdomen är ovanlig före 45 års ålder. De flesta som får magsäckscancer är över 70 år.

I tidiga stadier av magsäckscancer finns cancertumören oftast bara där den började.

I senare stadier av sjukdomen kan cancertumören ha spridit sig och växt igenom magsäcksväggen, ut i lymfkärl och blodkärl. Då kan den ha bildat metastaser i andra delar av kroppen. Metastaser är samma sak som dottertumörer.

Här kan du läsa mer om hur cancer uppstår.

Alla tumörer i magsäcken är inte cancer, det finns ocksågodartade tumörer.

I början ger magsäckscancer inga eller mycket lindriga symtom. Det gör att sjukdomen är svår att upptäcka tidigt. Det här är några vanliga symtom:

- Det kan kännas obehagligt, göra ont eller svida i magen.
- Du kan känna dig oförklarligt trött och orkeslös.
- Du kan bli mätt fort när du äter, eller ha minskad lust att äta.
- Du kräks.
- Du går ner i vikt.
- Du får blod i avföringen.

Symtomen kan förekomma vid flera sjukdomar och tillstånd och behöver inte bero på cancer. Obehag och smärta är vanligt vid <u>dyspepsi – känslig mage</u>, som kan ha många orsaker.

Kontakta en <u>vårdcentral</u> om du har något eller flera av symtomen och de inte går över, till exempel om du har alltmer ont i magen sedan en tid. Många mottagningar kan du kontakta genom att <u>logga in</u>.

Kontakta en vårdcentral eller jouröppen mottagning så snart det går om du har något av följande symtom:

- Du har svart eller blodig avföring.
- Du kräks och maginnehållet ser ut som kaffesump eller innehåller blod.
- Du går ner mycket i vikt utan tydlig orsak.
- Du har haft en nytillkommen mättnadskänsla i minst tre veckor.

Om det är stängt på vårdcentralen eller den jouröppna mottagningen, sök vård på en akutmottagning.

Ring telefonnummer 1177 om du vill ha <u>sjukvårdsrådgivning</u>. Då kan du få hjälp att bedöma symtom eller hjälp med var du kan söka vård.

Ring 112 om du har ont i magen och samtidigt är yr, matt, svimmar eller känner dig mycket sjuk.

Genom Min vårdplan har du möjlighet att vara delaktig i din vård. Du får svar på frågor som är viktiga för dig om din utredning, behandling, uppföljning eller <u>rehabilitering</u>.

Du utreds oftast enligt ett standardiserat vårdförlopp om läkaren misstänker att du har magsäckscancer.

Ett standardiserat vårdförlopp är ett sätt att organisera utredningen så att den går så snabbt som möjligt. Bland annat finns tider avsatta för de undersökningar som kan behövas. Det går ofta fort att få kallelser till undersökningar i ett standardiserat vårdförlopp.

Var tydlig med hur personalen säkrast når dig, så att du inte missar någon tid.

Hos läkaren får du berätta om dina besvär och hur länge du har haft dem. Läkaren känner också bland annat på din mage, även om det är ovanligt att upptäcka en knöl på det sättet. Här kan du läsa mer om kroppsundersökning.

Det är vanligt att få lämna blodprover som bland annat kan visa om du harblodbrist.

En undersökning med gastroskop kan visa om du har magsäckscancer. Då kan läkaren också ta vävnadsprov om det behövs. Ett vävnadsprov känns inte.

Du behöver utredas mer om det är klart att du har cancer. Det är för att ta reda på vilken behandling som blir bäst för dig.

En undersökning med datortomografi kan visa om cancern har spridit sig.

Ibland behöver läkaren göra en titthålsoperation för att kunna undersöka vilket stadium cancern är i.

När du lämnar prov i vården sparas en del prov i en biobank. Prover sparas för att din vård ska bli så bra och säker som möjligt. Läs om prov i vården som sparas.

En grupp med olika specialister på magsäckscancer rådgör om alla personer som har fått sjukdomen. Din läkare berättar för dig vilken behandling som specialisterna föreslår utifrån de undersökningar som har gjorts och hur du mår.

Det vanligaste är att bli opererad och få behandling med cytostatika för att bli av med sjukdomen.

Möjligheten att bli av med sjukdomen är större ju tidigare cancern upptäcks.

<u>Du sövs</u> före operationen. Läkaren tar bort delar av magsäcken, eller hela magsäcken. Det beror på var cancertumören finns. Även lymfkörtlar nära magsäcken tas bort.

Tunntarmen kopplas ihop med magsäcken om bara delar av magsäcken har tagits bort. Tunntarmen kopplas ihop med matstrupen om hela magsäcken har tagits bort.

Operationen tar oftast mellan tre och fem timmar. Den görs med<u>titthålsteknik</u> eller genom ett snitt från bröstbenet till naveln. Det kan vara olika vad som passar bäst. Ibland kan operationen börja med titthålsteknik men behöva fortsätta genom ett snitt.

Det är bra att vara i så god kondition som möjligt före operationen. Var såfysiskt aktiv som du kan.

Sluta röka inför operationen, om du brukar röka. Såren läker snabbare, du återhämtar dig snabbare och du minskar risken för olika komplikationer.

Det är också bra om du inte dricker mycket alkohol före och efter operationen, för att minska risken för komplikationer.

Läs mer här om hur dina levnadsvanor kan på verka din operation

Du kan behöva göra uppehåll om du tar läkemedel för någon annan sjukdom. Prata med läkaren.

Inför operationen får du träffa en narkosläkare för att prata om hur du kommer att sövas och vilkensmärtlindring du kan behöva efteråt.

Du behöver komma igång och röra på dig så snart som möjligt efter operationen. Det är för att du ska återhämta dig snabbare och för att minska risken för komplikationer.

Du kan också behöva få andningsövningar som du ska göra första veckan efter operationen. Övningarna hjälper dig att andas och hosta ordentligt. Det minskar risken för att slem ska samlas i luftvägarna och orsaka en infektion i lungorna.

Du får börja med att äta lite grann och så småningom allt mer. Du kan ha en liten plastslang som sticker ut genom magen efter operationen. Genom slangen kan du få extra näring direkt i tunntarmen om du behöver. Det kallas nutritionskateter. Den brukar kunna kan tas bort efter cirka två månader.

De flesta behöver stanna på sjukhuset i sju till tio dagar. Det beror på hur du mår och hur snabbt du återhämtar dig.

Du kan behöva stanna längre om det har blivit någon komplikation.

Innan du skrivs ut från sjukhuset ska du få information om hur operationen ska följas upp. Du ska få veta vem du kan kontakta om du har frågor före första återbesöket. Det är också vanligt att få prata med en dietist för att få råd om mat. Du får recept på smärtstillande läkemedel som du kan ta om du behöver.

Cytostatika är ett samlingsnamn för läkemedel som på olika sätt hämmar tumörcellerna.

Före operationen kan cytostatika krympa cancertumören så att den blir lättare att operera. Efter operationen kan cytostatika ta bort cancerceller som har blivit kvar.

Ofta kombineras flera läkemedel för att behandlingen ska bli effektivare. Du får läkemedlen som dropp i blodet. Det tar några timmar. De flesta kan lämna sjukhuset direkt efteråt.

Efter två veckor upprepas behandlingen. De flesta får fyra sådana kurer före operationen och fyra kurer efter operationen.

Behandlingen med cytostatika kan göra att du mår illa, får sköra slemhinnor, känner dig trött, tappar håret, och att känseln i händer och fötter påverkas. Biverkningarna kan ofta lindras, läs mer i texten <u>Cytostatikabehandling</u>.

Det är bara om du opereras som du kan bli av med cancern. Men ibland går det inte att operera. Det kan ha olika orsaker.

- Cancern har spridit sig till andra delar av kroppen.
- Du har någon annan sjukdom som gör att du inte mår tillräckligt bra för att bli opererad.

Du får annan behandling för att må så bra som möjligt om det inte går att operera. Det kan till exempel vara behandling med cytostatika eller strålbehandling för att bromsa sjukdomen och lindra symtomen.

Ibland gör cancertumören att det blir svårt för maten att passera genom magen. Då kan du få en stent insatt där passagen är trång. En stent är ett litet rör av metallnät. Det sätts på plats med hjälp av gastroskopi.

Här kan du läsa mer om palliativ behandling.

Cancern och behandlingen av sjukdomen kommer att påverka ditt liv på något sätt. Hur stora förändringarna blir för dig beror på vilken behandling du behöver, om du har andra sjukdomar och hur du mår i övrigt. Vad du känner och hur du mår kan förändras med tiden.

Många behöver någon form av rehabilitering. Det kan handla om allt från medicinsk hjälp till stöd för att du ska må bra psykiskt och socialt.

Det är bra om du tillsammans med vårdpersonalen så tidigt som möjligt funderar över dina behov.

Här kan du läsa mer om rehabilitering vid cancer.

Du som har opererats mot cancern får komma på en första efterkontroll efter ungefär fyra veckor. Det är för att ta reda på hur du mår. Hur många efterkontroller som behövs beror på hur mycket stöd du behöver i din återhämtning.

De flesta kan äta vanlig mat redan när de lämnar sjukhuset efter en operation mot magsäckscancer, men ofta behöver du anpassa ätandet.

Du kan må illa, svettas, få ont och känna dig matt eller yr om du äter för fort eller för mycket åt gången. Då har maten kommit ner för snabbt i tunntarmen. Det kallas dumping och är ofarligt. Det brukar gå över efter 15 till 30 minuter. Du lär dig ganska snart hur du ska äta för att undvika dumping.

lbland är det svårt att få i sig tillräckligt med näring. Det kan bero på minskad matlust eller att maten smakar annorlunda. Du kan lindra de besvären själv men också få hjälp om det behövs.

Du kan behöva få extra näring så att du inte minskar i vikt.

Diarré är ganska vanligt vid behandling mot magsäckscancer. Du kan göra en del saker själv för att lindra besvären.

Läs mer om hur du kan lindra besvären i texten Mat vid cancer.

Du behöver ta extra vitamin B12 resten av livet om magsäcken har opererats. Det beror på att kroppen har svårare att ta upp vitaminet då. <u>Du kan få blodbrist om du har för lite B12 i kroppen</u> B12 kan du ta som tabletter varje dag eller som en spruta var tredje månad.

Det är vanligt att konditionen, rörligheten och styrkan är nedsatt efter en operation mot magsäckscancer. Du kan motverka besvären med regelbunda <u>fysiska aktiviteter som passar dig</u>

Det är vanligt att känna sig mycket trött. Tröttheten kan ha olika orsaker. Berätta för vårdpersonalen så att du kan få hjälp. Se till att närstående också får veta så att de förstår och kan stötta.

Fysisk aktivitet som passar dig kan göra att du känner dig mindre trött.

Flera korta vilopauser brukar vara bättre än en enstaka, längre vilopaus.

De flesta behöver vara sjukskrivna i flera månader efter behandling mot magsäckscancer, men det kan variera. Det beror på hur snabbt du återhämtar dig och vilket jobb du har. Här kan du läsa mer om <u>sjukskrivning</u>.

Undvik graviditet om du får behandling mot cancer, oavsett ditt kön. En del behandling kan vara skadlig för ett foster.

Prata med läkaren innan behandlingen börjar om du vill försöka bli gravid eller använda dina spermier i en graviditet när du är färdigbehandlad.

Läs mer i texten Fertiliteten efter cancerbehandlingen.

Prata med läkaren om du vill amma.

Det finns flera saker som verkar öka risken för att få magsäckscancer.

Bakterien Helicobacter pylori kan orsaka en inflammation som hos några personer utvecklas till cancer. Bakterien är ganska vanlig och mest känd för att ibland orsaka magsår. Men de flesta får inga besvär alls.

Ungefär tio procent av alla som insjuknar kan ha en medfödd ökad risk för magsäckscancer. Här kan du läsa mer om ärftlig cancer.

Du kan minska risken för magsäckscancer om du äter frukt och grönsaker, och om du avstår från att röka.

Det finns många olika sätt <u>att reagera på ett cancerbesked</u>. Du kan behöva gott om tid att prata med din läkare och annan vårdpersonal om vad beskedet innebär.

Låt gärna en närstående följa med dig, om det är möjligt. Den närstående kan fungera som ett stöd och hjälpa till att minnas vad som har sagts.

Du kan be att få informationen nedskriven så att du kan läsa den i lugn och ro. Ställ frågor om du behöver. Du har rätt att få information på ditt eget språk om du inte talar svenska. Du har även rätt att fåtolkhjälp om du har en

hörselnedsättning.

På många sjukhus finns särskilda sjuksköterskor som kallas<u>kontaktsjuksköterskor</u> som kan ge stöd och hjälpa till med olika praktiska saker. Du kan även prata med sjukhusets kurator.

För många brukar det kännas lättare när behandlingen väl har börjat och de vet vad som ska hända.

Du kan kontakta Cancerrådgivningen, Cancerfonden eller till exempel en patientförening. Palema är en patientförening för bland andra personer med magsäckscancer, och för närstående.

Här hittar du kontaktuppgifter och kan läsa mer om hur du kan få råd och stöd vid cancer

Ett minderårigt barn har rätt att få information och stöd utifrån sitt eget behov om en närstående är sjuk. Det är vårdens ansvar. Vill du berätta själv för barnet, kan du få hjälp med vad du ska säga.

Du kan läsa mer i texten Att prata med barn när en förälder är allvarligt sjuk

Du ska få vara delaktig i din vård. För att kunna vara det behöver du<u>förstå informationen</u> som du får av vårdpersonalen. Ställ frågor om det behövs. Du ska till exempel få information om behandlingsalternativ och <u>hur länge du kan behöva vänta på vård</u>.

Du har möjlighet att <u>få hjälp av en tolk om du inte pratar svenska</u>. Du har också <u>möjlighet att få hjälp av en tolk om du till exempel har en hörselnedsättning</u>.

Du kan få en <u>ny medicinsk bedömning</u> av en annan läkare, om du har en livshotande eller särskilt allvarlig sjukdom. Att få en annan läkares bedömning kan hjälpa dig om du exempelvis är osäker på vilken vård eller behandling som är bäst för dig.

Det kan kännas svårt att vara närstående till någon som är sjuk. Det är vanligt att vilja stötta samtidigt som du själv har en stark oro och mår dåligt.

På sidan Närstående vid cancer får du tips om hur du kan hantera situationen och vilken hjälp du kan få.

Min vårdplan – ditt stöd för delaktighet och trygghet i cancervården

Nationella vårdprogrammet för magsäckscancer

Kvalitetsregistret f\u00f6r mags\u00e4ckscancer

Redaktör:
Susanna Schultz, 1177.se, nationella redaktionen Granskare:
Michael Hermansson, kirurg, Skånes Universitetssjukhus, Lund
Sjuksköterskan Sanna Wärn berättar vilka råd hon och hennes kolleger brukar ge till närstående vid cancer.
Medveten närvaro är en metod som kan användas för att hantera bland annat stress, oro och smärta. Metoden går ut på att du fokuserar på nuet med hjälp av dina sinnen och din andning.
Du kan till exempel förnya recept och boka, omboka eller avboka tider. Olika mottagningar erbjuder olika tjänster.
På 1177.se får du råd om hälsa och information om sjukdomar och vilka mottagningar du kan kontakta. Logga in för att
läsa din journal och göra dina vårdärenden. Ring telefonnummer 1177 för sjukvårdsrådgivning dygnet runt. 1177 ger dig råd när du vill må bättre.
Behandling av personuppgifter
Hantering av kakor
Inställningar för kakor
1177 – en tjänst från <u>Inera.</u>